

Men and Women: Too Similar

1. Bereishit 1:27

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:

And Gd created the man in His image, in the image of Gd He created him, male and female He created them.

2. Bereishit 2:7, 2:21-24

וַיִּצְרֶה ד' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפֶר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשִׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה... וַיִּפֹּל ד' אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֶּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָהּ: וַיִּבֶן ד' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְאֶהָ אֵל הָאָדָם: וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם עִצְמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת: עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד:

And Gd formed the man, dirt from the ground, and He breathed into his nostrils the spirit of life, and the man was a living spirit... And Gd settled a deep sleep upon the man and he slept, and He took one of his sides and sealed the flesh beneath it. And Gd built the side He had taken from the man into a woman, and He brought her to the man. And the man said: This time, bone of my bone, flesh of my flesh! This one shall be called *ishah*, for she was taken from *ish*. Therefore a man will leave his father and mother and cling to his wife, and they will be one flesh.

3. Ramban to Bereishit 1:26

היתה הבריאה מתחלה מזכר ונקבה ונשמתו כלולה בהם. אבל היצירה היתה יצירה לאדם ובנין צלע לאשה כאשר יספר בסוף

The creation [of Man] was male and female [as separate units] at first, with the soul included. But the formation [of a body] was formation of a man and building of a side into a woman, as is told at the end.

4. Talmud, Niddah 31a

והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוח רגלים ובינה והשכל

Gd gives an infant *ruach, neshamah*, charm <personality>, the powers of sight, hearing, speech and locomotion, and understanding and wisdom.

5. Ramban to Bereishit 2:24

הבהמה והחיה אין להם דבקות בנקבותיהן אבל יבא הזכר על איזה נקבה שימצא וילכו להם ומפני זה אמר הכתוב בעבור שנקבת האדם היתה עצם מעצמיו ובשר מבשרו ודבק בה והיתה בחיקו כבשרו ויחפוז בה להיותה תמיד עמו וכאשר ה' זה באדם הושם טבעו בתולדותיו Male beasts do not have attachment to their females; the male mates with any female he finds and then departs. Thus the text said, "Because the female human is bone of his bone, flesh of his flesh, and he will cling to her, and she will be as his flesh, and he will desire her, to have her with him always." And as it was for Adam, so was placed into the nature of his descendants...

6. Ramban to Bereishit 2:18

ראה הקב"ה כי טוב שיהיה העוזר עומד לנגדו, והוא יראנו, ויפרד ממנו ויתחבר אליו כפי רצונו.

Gd saw that it would be good for the helpmate to be opposite him, him seeing her, such that they would separate or join based on desire.

Is Compromise Positive?

7. Talmud, Sanhedrin 6b

רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אסור לבצוע וכל הבוצע הרי זה חוטא... רבי יהושע בן קרחה אומר מצוה לבצוע... רבי שמעון בן מנסיא אומר שנים שבאו לפניך לדין עד שלא תשמע דבריהן או משתשמע דבריהן ואי אתה יודע להיכן דין נוטה אתה רשאי לומר להן צאו ובצעו

R' Eliezer, son of R' Yosi haGlili, said: Compromise is prohibited, and one who compromises is a sinner... R' Yehoshua ben Karchah said: It is a mitzvah to compromise... R' Shimon ben Menasya said: When two come before you for judgment, then before you hear their words, or after hearing but before you know where the verdict leans, you may tell them, "Go compromise."

Dangerous Pressure

8. Talmud, Ketuvot 62b-63a

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב אמר לה אין איקדשא ליה בצניעה ושדרתיה שמע אבוה אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה להווא סבא דקאמר לה עד כמה קא מדברת אלמנות חיים אמרה ליה אי לדידי ציית יתיב תרי סרי שני אחריני אמר ברשות קא עבידנא הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב כי אתא אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי שמעיה דביתהו הות קא נפקא לאפיה אמרו לה שיבבתא שאילי מאני לבוש ואיכסאי אמרה להו +משלי י"ב+ יודע צדיק נפש בהמתו כי מטיא לגביה נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה הוה קא מדחפי לה שמעיה אמר להו שבקוה שלי ושלכם שלה הוא שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא אמר איזיל לגביה אפשר דמפר נדראי אתא לגביה א"ל אדעתא דגברא רבה מי נדרת א"ל אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת אמר ליה אנא הוא נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה ויהיב ליה פלגא ממוניה

R' Akiva was a shepherd for Ben Kalba Savua. His daughter saw that R' Akiva was tzanua and good, and she asked him, 'If I would accept kiddushin from you, would you go to yeshiva?' He replied, 'Yes.'

They eloped secretly, and she sent him to yeshiva. Her father heard, evicted her from his home and vowed that she would not benefit from his property.

R' Akiva went and sat in yeshiva for twelve years. When he returned, he brought with him twelve thousand students. He heard an elderly man say to her, 'How long will you remain in living widowhood?' To which she replied, 'If he would listen to me, he would stay another twelve years!' R' Akiva said, 'I am doing this with permission!' He returned and sat in yeshiva for another twelve years.

When he returned, he brought 24,000 students with him. His wife heard and went out to greet him... When she reached him, she fell on her face and kissed his foot. His attendants pushed her away, but he said, 'Leave her be; mine and yours are hers.'

Her father heard that a great man had come to the city, and he said, 'I will go to him, and perhaps he will nullify my vow.' He came to R' Akiva. R' Akiva asked him, 'Did you intend this vow even if he would become a great man?' To which he replied, 'Even if he would learn one chapter, or one halachah!'

R' Akiva said, 'I am he.' Ben Kalba Savua fell on his face and kissed his foot and gave him half of his assets.

9. Talmud, Berachot 17a

אמר ליה רב לרבי חייא נשים במאי זכיין באקרויי בנייהו לבי כנישתא ובאתנווי גברייהו בי רבנן ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן Rav said to R' Chiyva: How do women acquire merit? By having their children read in synagogue and their husbands learn in the hall of sages, and waiting for their husbands to come from the hall of sages.

The Other Side of the Story

10. Talmud, Berachot 7a

אמר רבי יוחנן גדולה הכנסת אורחין כהשכמת בית המדרש... ורב דימי מנהרדעא אמר יותר מהשכמת בית המדרש R' Yochanan said: Hosting guests is as great as rising early for the study hall... Rav Dimi of Neherdaa said it is greater!

11. Talmud, Ketuvot 62b

רב רחומי הוה שכיח קמיה דרבא במחוזא הוה רגיל דהוה אתי לביתיה כל מעלי יומא דכיפורי יומא חד משכתייה שמעתא הוה מסכיא דביתהו השתא אתי השתא אתי לא אתא חלש דעתה אחית דמעטא מעינה הוה יתיב באיגרא אפחית איגרא מתותיה ונה נפשיה Rav Rechumi was regularly before Rava in Mechoza; he would normally come home every Erev Yom Kippur. One day his learning drew him. His wife was looking, "Now he'll come, now he'll come," and he did not come. She grew upset, and tears fell from her eyes. He was sitting on the roof; the roof fell away beneath him, and he died.

Important factors for practical cases

12. Shulchan Aruch Even haEzer 70:1

כיצד חייב במזונותיה, אוכלת ושותה ממה שהוא אוכל ושותה. ואם כל בני משפחתה רגילים בגדולות, צריך להנהיגה כן What is his obligation in providing her food? She eats and drinks as he does. If her whole family normally eats extravagantly, he must provide that for her.

13. Shulchan Aruch Even haEzer 76:5

יש לאשה לעכב על בעלה שלא יצא לסחורה אלא למקום קרוב, שלא ימנע מעונתה; ולא יצא אלא ברשותה. (ואפילו אם נותנת לו רשות, אין לו להתאחר, אלא חדש בחוץ וחדש בביתו). וכן יש לה למונעו לצאת ממלאכה שעונתה קרובה למלאכה שעונתה רחוקה,

A woman may keep her husband from going to distant places on business so that he will not fail to observe *onah*, and he may only go with her permission.

Rama: Even where she permits, he may not delay; one month away, one month at home.

And she may keep him from changing from work which allows frequent *onah* to work allowing less frequent *onah*.

14. Shulchan Aruch Even haEzer 70:2

בעל שרצה ליתן לאשתו מזונותיה הראוים לה ותהיה אוכלת ושותה לעצמה, הרשות בידו, ובלבד שיאכל עמה בליל שבת. (ויש חולקין וסבירא להו דלא יוכל לומר שהיא תאכל לבדה אא"כ קבלה עליה מרצונה וכן נראה לי).

Where a husband wishes to give his wife her appropriate food and have her eat on her own, he may, so long as he eats with her on Friday night.

Rama: Some disagree, contending that he may not tell her to eat alone unless she accepts this of her own will, and so appears correct to me.

15. Talmud, Ketuvot 61b

התלמידים יוצאין לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים יום

Students may travel to study Torah without permission, for thirty days.

16. Rashi Berachot 17a

ונטרן לגבריהו - ממתנינות לבעליהן, ונותנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת.

They wait for their men and permit them to go learn Torah in another city.

17. Shulchan Aruch Yoreh Deah 228:21

נדר שעל דעת רבים, אין לו התרה בלא דעתם אלא אם כן יש מצוה בהתרתו. הגה: ... לעשות שלום בין איש לאשתו (תשובת מ"י), או משום צרכי רבים, מקרי דבר מצוה להתיר בשבילם נדר שהודר על דעת רבים (ריב"ש ס' תס"א). וכן לצורך פרנסתו (רשב"ץ).

A vow "on the mind of the community" may not be permitted without their agreement unless there would be a mitzvah in permitting it.

Rama: ... Making peace between spouses, or communal needs, are included in 'mitzvah purpose' such that one may permit such a vow for them. The same is true for one's livelihood.

18. Practical points: Plan ahead; Specific problems, broader solutions; Talk; Remember shanah rishonah